

Datum
2024-01-17

Diarienummer
KS-2023/2665.736

Handläggare
Björn Rosborg
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Hemställan om att biståndsbedömd dagverksamhet för äldre inte ska omfattas av lag om valfrihetssystem

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Vård- och omsorgsnämndens hemställan om att biståndsbedömd dagverksamhet för äldre inte ska omfattas av lag om valfrihetssystem bifalls och upphäver kommunfullmäktiges beslut den 11 april 2016 § 16 när valfrihetssystemet infördes.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämndens har gjort en hemställan till kommunfullmäktige om att biståndsbedömd dagverksamhet för äldre inte ska omfattas av lag om valfrihetssystem (LOV).

I ett valfrihetssystem enligt LOV gäller konkurrensneutralitet mellan utförarna, vilket innebär att samtliga utförare måste leva upp till de krav som ställs gällande exempelvis utförande, öppettider och ersättningar. Detta gäller även egen regi.

Vård- och omsorgsnämnden anser att om LOV avskaffas för biståndsbedömd dagverksamhet för äldre kan insatserna i egen regi organiseras mer flexibelt då verksamheten kan ställa om när det behövs, vilket skapar bättre förutsättningar för individuella lösningar. Dessutom skulle ett närmare samarbete mellan biståndsbedömningen och utföraren innebära att verksamheten snabbt kan göras om när behoven förändras. Denna anpassning till brukarens behov gör verksamheten kvalitativt bättre men också effektivare.

Vård- och omsorgsnämnden pekar också i sin hemställan på att omfattningen av biståndsbedömd dagverksamhet är relativt begränsad och att det råder en avsaknad av privata utförare fastän LOV gällt för insatsen sedan 2017.

Kommunstyrelsen föreslår att vård- och omsorgsnämndens hemställan om att biståndsbedömd dagverksamhet för äldre inte ska omfattas av lag om valfrihetssystem bifalls och upphäver därmed kommunfullmäktiges beslut den 11 april 2016 § 16 när valfrihetssystemet infördes.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2024-01-17

Diarienummer
KS-2023/2665.736

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämndens har gjort en hemställan till kommunfullmäktige om att biståndsbedömd dagverksamhet för äldre inte ska omfattas av LOV.

Bakgrund

Den 11 april 2016 § 16 beslutade kommunfullmäktige att tillämpa LOV för biståndsbedömd dagverksamhet för äldre. Syftet var att öka den enskildes valfrihet, delaktighet och inflytande samtidigt som mångfalden av utförare förväntades öka och göra verksamheten kvalitativt bättre och mer effektiv.

LOV omfattar både dagverksamhet riktad till personer med demenssjukdom och social dagverksamhet som riktas till personer med funktionsnedsättning eller för att bryta social isolering.

Sedan införandet har det funnits tre dagverksamheter att välja bland, en med inriktning mot personer med demenssjukdom och två med social inriktning. Samtliga drivs av Huddinge kommun. Sedan starten är det ingen privat utförare som ansökt om att delta i LOV för biståndsbedömd dagverksamhet för äldre.

Syfte med insatsen

I Huddinge är dagverksamhet en biståndsbedömd insats som beviljas för personer som bor i ordinärt boende. Syftet med insatsen är att den enskilde genom aktivering och/eller social samvaro upprätthåller och förbättrar olika funktioner och/eller att närstående ges avlösning. Insatsen har ett förebyggande syfte och förväntas bidra till att den enskilde kan bo kvar hemma.

Målgrupp

Under september 2023 var det totalt 94 personer med reserverad plats i någon av dagverksamheterna. Då målgruppen är äldre personer som på grund av en funktionsnedsättning eller en demenssjukdom har svårt att delta i sociala aktiviteter och sammanhang, är det inte ovanligt att enskilda inte kommer till dagverksamheten som planerat på grund av sjukdom, läkarbesök eller att de helt enkelt inte har lust den dagen. Som kan ses i tabellen 1 nedan är också skillnaden mellan beslutade och ersatta tillfällen förhållandevis stor.

Tabell 1. Beslutade och ersatta tillfällen för rullande 12 månader

	Beslutade	Ersatta	Utförandegraden
Social dagverksamhet	5 656	2 849	50%
Demens dagverksamhet	8 723	5 845	67%
Totalt	14 379	8 694	60%

Varför saknas privata utförare?

Avtalsvärdet för insatsen dagverksamhet för äldre är relativt litet. Att det finns få brukare att konkurrera om är troligen orsak till att ingen privat utförare visat intresse att delta i LOV för biståndsbedömd dagverksamhet.

Datum
2024-01-17

Diarienummer
KS-2023/2665.736

Fasta kostnader i form av personal, en lokal som är anpassad för verksamheten och mat till deltagarna är faktorer som måste vägas in för en potentiell utförare samtidigt som det saknas intäktsgarantier i ett valfrihetssystem enligt LOV.

Privata utförare behöver dessutom ansöka om tillstånd hos Inspektionen för vård och omsorg för att få bedriva biståndsbedömd dagverksamhet.

Vård- och omsorgsnämndens bedömning

I ett valfrihetssystem enligt LOV gäller konkurrensneutralitet mellan utförarna vilket innebär att samtliga utförare måste leva upp till de krav som ställs gällande exempelvis utförande, öppettider och ersättningar. Detta gäller även egen regin som då styrs av de krav som ställts upp för valfrihetssystemet.

Vård- och omsorgsnämnden anser att om LOV avskaffas för biståndsbedömd dagverksamhet för äldre kan insatserna i egen regi organiseras mer flexibelt då verksamheten kan ställa om när det behövs, vilket skapar bättre förutsättningar för individuella lösningar. Dessutom skulle ett närmare samarbete mellan biståndsbedömningen och utföraren innebära att verksamheten snabbt kan göras om när behoven förändras. En sådan lösning gör verksamheten kvalitativt bättre och effektivare.

Då omfattningen av biståndsbedömd dagverksamhet är relativt begränsad, tillsammans med avsaknaden av privata utförare, föreslår vård- och omsorgsnämnden att LOV inte längre ska tillämpas för insatsen biståndsbedömd dagverksamhet för äldre.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning anser precis som vård- och omsorgsnämnden att det bästa sättet att möta målgruppens behov är en flexibel verksamhet, utan LOV:s uniforma krav, som kan ställa om med kort varsel och finna individuella lösningar. Ett närmare samarbete mellan biståndsbedömningen och utföraren innebär också att verksamheten snabbt kan göras om när behoven förändras. Denna anpassning till brukarens behov gör verksamheten kvalitativt bättre men också effektivare.

En konsekvens av att inte längre tillämpa LOV för biståndsbedömd dagverksamheten för äldre är att den äldre inte kan välja utförare. Å andra sidan har det inte funnits någon annan utförare att välja än kommunen under de sju år LOV har tillämpats för insatsen.

Kommunstyrelsen föreslår att vård- och omsorgsnämndens hemställan om att biståndsbedömd dagverksamhet för äldre inte ska omfattas av lag om valfrihetssystem bifalls och upphäver därmed kommunfullmäktiges beslut den 11 april 2016 § 16 när valfrihetssystemet infördes.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut ger effektivare verksamhet med en hållbar ekonomi. Förslaget medför inga juridiska konsekvenser.

Datum
2024-01-17

Diarienummer
KS-2023/2665.736

Camilla Broo
Kommundirektör

Anna Tengelin Skoog
Biträdande kommundirektör

Bilaga

Bilaga 1. Hemställan från vård- och omsorgsnämnden

Beslutet ska skickas till

Vård- och omsorgsnämnden